

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 62/23
Møtedato: 13.06.2023
Journalnummer: 2023/1803

Forslag om endring av UiB sitt valgreglement mht valg av studentrepresentanter i fakultetsstyret.

Bakgrunn

Juridisk studentutvalg (JSU) har fremmet et forslag om en endring av valgreglementet til Universitetet i Bergen. Forslaget er datert 09.03.2023 og ble lagt frem til styrets orientering i møte 21.03.2023 og dekan og fakultetsdirektør orienterte om at forslaget ville bli lagt frem for styrets behandling i forbindelse med den revisjonen av valgreglementet som universitetsledelsen hadde bebudet.

Nå har universitetsledelsen lagt opp til en prosess for revisjon av valgreglementet, se vedlegg datert 22.05.2023. Selv om universitetsledelsen er kjent med forslaget fra JSU, legges det ikke opp til en slik endring av reglementet som JSU legger opp til. Dette er imidlertid ikke til hinder for å fremme slike forslag.

Notatet som skal danne grunnlaget for universitetets høringsrunde foreligger ikke i skrivende stund, så styret vil få seg forelagt dette som egen sak på det første møtet etter sommeren. Vi legger likevel frem JSU sitt forslag i nærværende sak, etter ønske fra JSU.

JSU sitt endringsforslag.

JSU foreslår at reglementet endres slik at fakultetene får autonomi til å selv oppnevne leder for JSU, eller tilsvarende studentorgan, som én av de faste representantene i fakultetsstyrene for gruppe D. Øvrige medlemmer velges av og blant studentene, i samsvar med dagens ordning.

JSU begrunner sitt forslag blant annet slik:

«Juridisk Studentutvalg (JSU) er studentenes fagpolitiske organ ved Det juridiske fakultet. Utvalget representerer studentene i en rekke utvalg ved fakultetet og sikrer at studentenes stemme blir hørt i saker som angår dem og deres studiehverdag. Medlemmene av JSU er studentenes øverste tillitsvalgte ved fakultetet.

Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet er fakultetets øverste organ. Blant de elleve faste medlemmene som sitter i styret, er tre studentrepresentanter. De sitter som representanter for gruppe D og velges for ett år av gangen.

I dagens fakultetsstyre har to av disse har eller har hatt tilknytning til JSU. Resultatet er at samarbeidet og flyt av informasjon mellom fakultetsledelsen og studentutvalget – og i den utstrekning studentene – er svært god.

Problemet, slik vi ser det, er likevel det at det kun er tilfeldigheter som bestemmer hvorvidt det foreligger et slikt godt samarbeid eller ei. Ingen studenter fra JSU sitter i fakultetsstyret i kraft av sine verv i studentutvalget. Hvor mange studentrepresentanter i fakultetsstyret som har tilknytning til JSU varierer svært fra styreperiode til styreperiode, og tidligere år har det ikke vært noe overlapp mellom de to studentgruppene. Samarbeidet mellom studentutvalget og studentrepresentantene har i disse perioder vært merkbart mindre fruktbart.

Problematikken, slik JSU ser den, er at valg av representanter for gruppe D, i alle fall på Det juridiske fakultet, i høyeste grad er en popularitetskonkurransesom i stor avgjøres av hvor mange medstudenter man kjenner. At kandidater til fakultetsstyret også er medlemmer av studentutvalget, er ofte ikke en utslagsgivende faktor når medstudenter skal stemme inn medlemmer. Vervet er attpåtil lite tidkrevende og dessuten honorert.

I lys av de utfordringer studentdemokratiet ved Det juridiske fakultet opplever når det ikke foreligger tilstrekkelig samarbeid mellom fakultetsstyret og studentutvalget, ønsker JSU å få gjennomslag for en endring av Valgreglementet.

Det endelige formålet for endringsforslaget er å sikre gode og bærekraftige studentdemokratiske tradisjoner som vedvarer.»

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Det fremlagte forslaget fra JSU reiser noen prinsipielle problemstillinger knyttet til sammensetning av fakultetsstyret. Det kan hevdes at prinsippet om direkte valg av styremedlemmene er et viktig prinsipp som virker engasjerende og aktiverende på demokratiet. Leder i JSU velges på studentutvalgets årsmøte. Dette årsmøtet som gjerne avholdes i begynnelsen av september har varierende deltagelse, og avvikles av studentutvalget selv. Samtidig inneholder [UiBs valgreglement](#) allerede i dag en mulighet for at studentorganets årsmøte kan være valgforsamling ved valg av studentrepresentanter til fakultetsstyret, jf. § 10-3. Denne bestemmelsen åpner imidlertid ikke for “delte løsninger”, hvor enkelte representanter velges gjennom ordinært valg, mens andre velges gjennom valgforsamling.

Hvis valgprosesser «løftes ut» av universitetets organisasjon gjennom studentorgan som valgforsamling, skal studentorganet fastsette regler for valgoppgjøret, jf. UiBs valgreglement § 10-3 nr. 3. Nominering av kandidater, kunngjøring og annet forarbeid til valget “må skje” i samsvar med prinsippene i UiBs reglement. Fakultetsstyret “skal påse” at valg i slike valgforsamlinger skjer “i betryggende former”.

På denne måten vil fakultetsstyret få et ansvar for å påse at årsmøtet i JSU sitt valg av leder skjer på en demokratisk forsvarlig måte. Det må for eksempel stilles krav til en protokoll fra årsmøtet som redegjør for hvordan valget har vært kunngjort, for nominering av kandidater og kunngjøring av disse, om hvem som har avgitt stemme og en bekreftelse på at disse var

stemmeberettigede. Dersom universitetet slutter seg til forslaget fra JSU, vil det være påkrevd med en justering i universitetets valgreglement.

Ved å overføre valget av en representant til studentutvalgets årsmøte, vil fungeringsperioden for dette styremedlemmet avvike fra fungeringsperioden for de øvrige styremedlemmene. Rent praktisk er neppe dette noe problem. Sittende leder for JSU vil dermed være styremedlem inntil ny leder er valgt.

Dekan og fakultetsdirektør har vært noe usikker på hvordan vi skal stille oss til det fremlagte forslaget. Dagens valgreglement åpner ikke for en "delt løsning", hvor ett styremedlem for studentene velges gjennom valgforsamling og de to andre gjennom ordinært valg. Samtidig er forslaget bare en justering av dagens reglement og innebærer ingen grunnleggende endring. Det kan derfor være gode grunner for å prøve ut en ordning som foreslått. Vi har sett at det byr på utfordringer at studentutvalget ikke er representert i styret, fordi den brede kontakten JSU har med studenter og den kunnskapen som gjennom denne kontakten samles opp, om de løpende utfordringene studentene har, ikke nødvendigvis ikke kommer frem til styret med dagens ordning.

Vi vil derfor støtte at den prøves ut en ordning slik som JSU foreslår. Behovet for en slik ordning kan variere mellom fakultetene og vi slutter oss til at det overlates til det respektive fakultet å innføre en slik ordning.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Styret slutter seg til JSU sitt forslag om at fakultetene selv kan bestemme at leder av Studentutvalget inngår som et av studentmedlemmene i styret.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- 1: Justering av valgreglementet - prosess ved UiB
- 2: JSU - Forslag om endring i av UiBs Valgreglemen

06.06.23/ØLI

Justering av valgreglementet

Orientering 22. mai, 2023

Arne R. Ramslie

Bakgrunn

- Endringer i universitets- og høyskoleloven
- Behov og erfaringer fra egne valg

Prosess

- Dekanmøtet 22.mai
- Felles direktørmøte 22.mai
- Intern høringsprosess juni-september
- Styresak oktober 2023

Endringsforslagene

- **Valg av rektor** – ansatte vektet som én gruppe, jf. ny uhl.
  - Vekting av stemmene. Ansatte 75 % og studenter 25%
- **Nominasjonskomiteer**
  - Lempeligere krav til sammensetning i mellomvalgår
- **Instituttledervalg**
  - Tydeliggjøre hvordan instituttleder velges. Stedfortreder utpekes.
  - Nytt valg dersom instituttleder fratrer
- **Tydeliggjøre** studenters stemmerett – fra «studierett» til «semesterregistrert»
- **Språkkrav** - krav om å beherske skandinavisk språk
- **Prorektors** fratreden

uib.no

Forslag om fast representasjon i fakultetsstyrer for studentutvalgene ved UiB

Juridisk Studentutvalg ved Det juridiske fakultet på Universitetet i Bergen fremmer herved forslag om å endre universitetets Valgreglement. Det foreslås at reglementet endres slik at fakultetene får autonomi til å selv innsette leder for studentutvalg som fast representant i fakultetsstyrene for gruppe D.

Vedlagt følger bakgrunn og begrunnelse for endringsforslaget, samt generelle betraktninger og avsluttende bemerkninger.

Juridisk Studentutvalg (JSU)
ved leder Victor Rovira Botnevik

Bakgrunn

Juridisk Studentutvalg (JSU) er studentenes fagpolitiske organ ved Det juridiske fakultet. Utvalget representerer studentene i en rekke utvalg ved fakultetet og sikrer at studentenes stemme blir hørt i saker som angår dem og deres studiehverdag. Medlemmene av JSU er studentenes øverste tillitsvalgte ved fakultetet.

Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet er fakultetets øverste organ. Blant de elleve faste medlemmene som sitter i styret, er tre studentrepresentanter. De sitter som representanter for gruppe D og velges for ett år av gangen.

I dagens fakultetsstyre har to av disse har eller har hatt tilknytning til JSU. Resultatet er at samarbeidet og flyt av informasjon mellom fakultetsledelsen og studentutvalget – og i den utstrekning studentene – er svært god.

Problemet, slik vi ser det, er likevel det at det kun er tilfeldigheter som bestemmer hvorvidt det foreligger et slikt godt samarbeid eller ei. Ingen studenter fra JSU sitter i fakultetsstyret i kraft av sine verv i studentutvalget. Hvor mange studentrepresentanter i fakultetsstyret som har tilknytning til JSU varierer svært fra styreperiode til styreperiode, og tidligere år har det ikke vært noe overlapp mellom de to studentgruppene. Samarbeidet mellom studentutvalget og studentrepresentantene har i disse perioder vært merkbart mindre fruktbart.

Problematikken, slik JSU ser den, er at valg av representanter for gruppe D, i alle fall på Det juridiske fakultet, i høyeste grad er en popularitetskonkurranse som i stor avgjøres av hvor mange medstudenter man kjenner. At kandidater til fakultetsstyret også er medlemmer av studentutvalget, er ofte ikke en utslagsgivende faktor når medstudenter skal stemme inn medlemmer. Vervet er attpåtil lite tidkrevende og dessuten honorert.

I lys av de utfordringer studentdemokratiet ved Det juridiske fakultet opplever når det ikke foreligger tilstrekkelig samarbeid mellom fakultetsstyret og studentutvalget, ønsker JSU å få gjennomslag for en endring av Valgreglementet.

Det endelige formålet for endringsforslaget er å sikre gode og bærekraftige studentdemokratiske tradisjoner som vedvarer.

Situasjonen ved andre fakultet på Universitetet i Bergen

JSU har forhørt seg med øvrige studentutvalg ved UiB om hvordan forholdet mellom de og deres respektive fakultetsstyrerepresentanter er. Det overveldende flertallet forteller at problematikken som oppleves på Det juridiske fakultet, også er tydelig på de øvrige fakultetene.

Med unntak av to fakultet er det kun tilfeldigheter eller kutyme som sikrer overlapp og kommunikasjon mellom studentutvalgene og studentene i fakultetsstyrene. Utfra det som er blitt formidlet til JSU er det på Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet og Det medisinske fakultet, ingen overlapp eller kommunikasjon mellom studentutvalg og fakultetsstyrestudenter.

Unntakene er fakultetene for humaniora og for samfunnsvitenskap, som begge har to ulike ordninger som begge sikrer kommunikasjon på tvers av studentutvalg og fakultetsstyrestudentene:

- Det humanistiske fakultet har en ordning der fakultetsstyrerepresentanter automatisk blir medlemmer av Humanistisk Studentutvalg (HSU). Disse har møteplikt i HSUs møter og dialogen mellom resten av studentutvalget og fakultetsstyrene oppleves som god.
- Studentutvalget ved Det samfunnsvitenskapelig fakultet (SUSV) har også studenter fra fakultetsstyret representert i styret. Disse har møteplikt hos alle SUSVs møter og kommunikasjonen mellom dem er god.

Hva angår Det juridiske fakultet, er dette løsninger som ikke vil la seg gjennomføre. JSUs oppbygning er ulik de to nevnte studentutvalgene og deres modell vil ikke kunne gjennomføres på Det juridiske fakultet. At flertallet av studentutvalg ikke har tydd til samme løsninger, kan tyde på at den samme problematikken også gjelder her.

Utfordringer som er gjort rede for tidligere er dermed ikke noe som kun rammer studentene på Dragefjellet. Det er utfordringer som gjelder flesteparten av fakultetene – fra Haukeland til Høyden.

Kort om reglene etter universitets- og høyskoleloven

UiBs egne regler for den interne organiseringen av universitetet er regulert etter kapittel 9 i universitets- og høyskoleloven av 2005 (uhl.).

Det fremgår av § 9-2(4) at det er Universitetsstyret som selv fastsetter universitetets interne organisering på alle nivåer. Følgelig kreves det at organiseringen «må sikre at studentene og de ansatte blir hørt».

JSU tolker dette som at Universitetsstyret i stor grad selv kan bestemme hvordan fakultetsstyrene er sammensatt og hvordan medlemmene av disse velges, så fremt denne organiseringen sikrer studentenes og de ansattes stemme.

JSU kan videre ikke se at foreslått endring vil være i strid med styrets oppgaver etter uhl. § 9-2(4).

Om Regelsamlingen ved Universitetet i Bergen punkt 1.3.2 - Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene

Regelsamlingen ved UiB punkt 1.3.2 har konkrete bestemmelser for hvordan fakultetsstyrene skal være sammensatt. I kapittel 1 § 2 første ledd heter det at fakultetsstyrene skal ha ni eller elleve medlemmer.

Etter § 2 fjerde ledd bokstav d følger det videre at fakultetsstyrer med ni medlemmer skal ha to studentrepresentanter, imens styrer bestående av elleve medlemmer skal ha tre.

På Det juridiske fakultet består styret av elleve medlemmer. JSU kjenner ikke til fakultetsstyrer på andre fakultet bestående av kun ni medlemmer.

Et fakultetsstyre på ni personer vil likevel kunne by på enkelte utfordringer, gitt endringen som foreslås. Etter Regelsamlingens punkt 1.3.6 om Valgreglement § 14 er det krav om representasjon for begge kjønn blant medlemmene i de ulike valgkretser, jf. § 28 likestillings- og diskrimineringsloven av 2017. JSU oppfatter det slik at dersom fakulteter med et fakultetsstyre bestående av ni medlemmer skulle gi leder for fakultetets studentutvalg fast plass i fakultetsstyret, vil siste plass for representant for gruppe D måtte velges ut fra studentutvalgslederens kjønn.

JSU mener at en slik ordning ikke er heldig, og mener at foreslått endring av Valgreglementet forbeholdes fakultet med styrer på elleve medlemmer. Slik vil to representanter fra hvert kjønn kunne velges inn på ordinært vis, uavhengig av hvilket kjønn studentutvalgsleder har.

Generelle betraktninger

I arbeidet med å utforme endringsforslaget, har JSU fått høre en rekke tilbakemeldinger og betraktninger som vil kunne belyse saken ytterligere.

En kan argumentere for at det finnes langt enklere løsninger for å sikre kommunikasjon og samarbeid på tvers av fakultetsstyret og studentutvalg enn å endre UiBs Valgreglement. JSU støtter til en viss grad dette resonnementet. Endringsforslaget innebærer mye arbeid for en tilsynelatende liten praktisk endring og det bør generelt være høy terskel for å endre universitetets Valgreglement.

Erfaringsmessig vil JSU likevel hevde at svært mye organisatorisk visdom og tradisjoner går tapt når nye studentutvalg stemmes inn og gamle medlemmer takker for seg. En ordning der fakultetsstyrerepresentanter og studentutvalg f.eks. møtes månedlig avhenger i stor grad av enkeltmedlemmers initiativ og ivrighet. Gode ordninger som er blitt gjennomført under én styreperiode overlever ikke nødvendigvis til neste. For å ikke snakke om lengre perioder på fem eller ti år. Det er også høy utskiftning blant studentutvalgene

Universitetet i Bergen bør tilstrebe å sikre studentdemokratiske tradisjoner på fakultetsnivå som ikke bare varer semestre, men tiår.

Et annet moment er at endringen vil medføre en avdemokratisering av fakultetsstyrene som organ. Hva gjelder forholdene på Det juridiske fakultet, er det flere som stemmer ved studentens allmøte enn ved valg av representanter for gruppe D.

Leder for JSU nyter dermed en studentdemokratisk legitimitet som ikke sjeldent er større enn den studentene i fakultetsstyret nyter. JSU ser ikke bort fra at tilsvarende også gjelder på andre fakultet.

Valg av studentutvalgsleder foregår altså innenfor demokratiske rammer. Til syvende og sist må også fakultetsstyrene selv formelt godkjenne valgresultatet for allmøtene.

En kan også nevne at studenter i større grad har mulighet til å ansvarliggjøre studentutvalgsleder enn de har overfor ordinære studentrepresentantene i fakultetsstyrer.

En siste bekymring JSU er blitt gjort oppmerksom på er at å gi leder for studentutvalgene kan føre til at representantene i Fakultetsstyret blir en forlengelse av studentutvalget. Det er en rolleblanding som JSU får inntrykk av at ikke alle er like begeistret over.

Når det er sagt, så er realiteten den at studentutvalgsledere eller andre medlemmer av studentutvalgene ofte innehar begge verv uten at dette har medført noen store problemer. På fakultetene for rettsvitenskap, for psykologi, og for kunst, musikk og design er studentutvalgsledere i skrivende stund også representanter i deres respektive fakultetsstyrer.

Foreslått endring er med andre ord en kodifisering av norm.

Avsluttende bemerkninger

JSU vil avslutningsvis bemerke at studenter ved UiB, og særlig ved Det juridiske fakultet, er kronisk underrepresentert fakultetsstyrer.

Fakultetets øverste organ består av representanter for fire valgkretser. Tre av disse, (A, B og C), består av ansatte.

På Det juridiske fakultet er det 2500 studenter mot 114 ansatte, som igjen er fordelt mellom vitenskapelige og administrativt stillinger. Antall representanter for gruppene A, B og C er hhv. tre, én og én. Målt opp mot de tre studentene som representerer gruppe D, en valgkrets på 2500, blir skjevheten i representasjon åpenbar.

Det er en skjevhet som, i varierende grad, også arter seg på andre fakultet.

Studentutvalgene representerer studentenes fremste tillitsvalgte og er klart nærmest til å vite hva studentene mener og ønsker. Med dette som bakteppe, er det JSUs syn at en sementering av studentutvalgenes rolle på fakultetets øverste nivå til en viss grad vil utjevne den nevnte representasjonsskjevheten.

Det er videre klart for JSU at saken om å åpne for fast plass til studentutvalgsleder i fakultetsstyrer, langt på vei representerer et verdivalg. Det er til syvende og sist et politisk spørsmål om man skal åpne for endringer i fakultetsstyrene eller ei. Etter JSUs syn er dette en endring som i liten grad vil utgjøre noen forskjell i dynamikken internt i fakultetsstyrene, men som i høyeste grad vil gjøre studentutvalgenes arbeid enklere. Derfor mener studentutvalget at Universitetet i Bergen vil gjøre klokt i å lytte til hva nettopp *studentene* mener om den foreslåtte endringen.

JSU mener det ville være svært uheldig om filosofiske eller nostalgiske forestillinger om hva et fakultetsstyre er eller bør være, skulle komme til hinder for et mer effektivt og representativt studentdemokrati på fakultetsnivå.

Gitt de studentdemokratiske utfordringer som er nevnt, ikke bare på Det juridiske fakultet, men på de fleste fakulteter ved UiB, er JSU overbevist om at ønsket endring i Valgreglementet er steg i riktig retning for å sikre et mer effektivt og stødig studentdemokrati ved UiB i årene fremover. Gode studentdemokratiske tradisjoner bør ikke overlates til tilfeldighetene, men formaliseres.

JSU vil til slutt understreke at det ikke er studentutvalgets hensikt at alle fakultet tvinges til å gi leder for studentutvalg fast plass i deres fakultetsstyrer. Endringsforslaget er kun tenkt til å øke fakultetenes autonomi for å tilpasse seg deres ulike situasjoner.

Fakultet som er tilfreds med dagens løsning bør få lov til å fortsette med deres respektive ordninger.

Juridisk Studentutvalg (JSU)
ved leder Victor Rovira Botnevik